

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
14.септембар 2018.
Београд

ПРИМЉЕНО: 14. 09. 2018

Орг.јед.	Број	Грл.	Средности
01	02-2855/18		

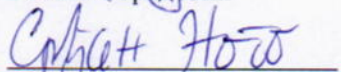
НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 68, 150. став 1. и 192. став 2. Пословника Народне скупштине подносимо Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница и околности у вези са радом РЕМ-а у току изборних кампања 2014, 2016, 2017. и 2018. године, с предлогом да се узме у разматрање.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

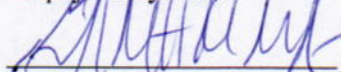
Бошко Обрадовић

Срђан Ного

Марија Зафушевић

др Драган Весовић

Зоран Радојичић

ПРЕДЛОГ

На основу члана 8. став 1 Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, број 9/10) и члана 68. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 – пречишћени текст),

Народна скупштина Републике Србије доноси

ОДЛУКУ

О ОБРАЗОВАЊУ АНКЕТНОГ ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА И ОКОЛНОСТИ У ВЕЗИ РАДОМ РЕМ-А У ТОКУ ИЗБОРНИХ КАМПАЊА 2014, 2016, 2017. И 2018. ГОДИНЕ:

1. Образује се Анкетни одбор ради утврђивања чињеница и околности у вези са радом РЕМ-а у току изборних кампања 2014, 2016, 2017. и 2018. године (у даљем тексту: Анкетни одбор).
2. Анкетни одбор чине по један народни посланик из сваке посланичке групе у Народној скупштини, кога одреди председник посланичке групе.
Председник посланичке групе одређује народног посланика за члана Анкетног одбора у року од седам дана од дана ступања на снагу ове одлуке.
Анкетни одбор је конституисан и сматраће се да ради у пуном саставу ако више од половине посланичких група које чине скупштинску већину и више од половине посланичких група скупштинске мањине имају своје представнике у Анкетном одбору.
Под посланичким групама скупштинске већине сматрају се посланичке групе које су гласале за избор Владе Републике Србије.
3. Прву седницу Анкетног одбора сазива председник Народне скупштине, у року од седам дана од стицања услова за његово конституисање и рад који се у складу са тачком 2. ове Одлуке сматра радом у пуном саставу.
До избора председника Анкетног одбора првој седници председава најстарији присутни члан одбора.
Анкетни одбор на првој седници бира из својих редова председника и заменика председника Анкетног одбора. Председник Анкетног одбора се бира већином гласова присутних чланова одбора посланичких група које подносе овај захтев за формирање Анкетног одбора, а заменик Анкетног одбора већином гласова присутних чланова одбора осталих посланичких група.

4. Задатак Анкетног одбора је да сагледа чињенице и околности у вези са радом РЕМ-а у току изборних кампања 2014, 2016, 2017. и 2018. године, те с тим у вези утврди:
- Да ли је РЕМ (Регулаторно тело за електронске медије, раније Радио-дифузна агенција) током вршења мониторинга рада електронских медија у току изборне кампање за парламентарне изборе 2014. године, са посебним освртом на контролу поштовања „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“ извршио прецизан мониторинг и да ли је пропустио да покрене поступке из своје надлежности, као и пред надлежним институцијама, ради благовременог отклањања неправилности у предизборим активностима, чиме се стиче основ за сумњу да је РЕМ индиректно био саучесник у стварању неравноправних услова за представљање свих учесника у изборном процесу, уместо супротно.
 - Да ли је РЕМ вршио мониторинг рада медија у току изборне кампање за парламентарне изборе 2016. године, са посебним освртом на контролу поштовања „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“ и зашто извештај о мониторингу никада није објављен иако је то била дотадашња пракса у раду овог тела.
 - На основу које законске одредбе се РЕМ, непосредно пред почетак изборне кампање за председничке изборе 2017. године изјаснио да „неће вршити континуирани надзор медијског извештавања током кампање, већ ће само поступати по жалбама грађана“
 - Зашто је РЕМ донео одлуку да не врши мониторинг изборне кампање 2017. године, односно да не врши надзор над применом „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“ и ко је одговоран за овакво поступање овог регулаторног тела
 - Зашто је РЕМ донео одлуку да не врши мониторинг изборне кампање за изборе за одборнике у Скупштини града Београда 2018. године, односно да не врши надзор над применом „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“ већ да само објави извештај о броју плаћених реклама појединих листа у електронским медијима и ко је одговоран за овакво поступање овог регулаторног тела.
 - На колико притужби грађана и правних лица је РЕМ реаговао у току изборних кампања 2014, 2016, 2017. и 2018. године и који су епилози решавања по овим притужбама.
 - Да ли чињеница да РЕМ није вршио мониторинг медија и надзор над применом „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“ у изборним кампањама 2014, 2016, 2017. и 2018. године, а он је једино регулаторно тело надлежно за такав надзор, значи да је рад медија, који је јако битан за функционисање демократских процеса и обезбеђивање демократских услова у изборним кампањама, био без надзора и на који начин је то утицало на регуларност ових изборних процеса.
5. Анкетни одбор има право да тражи од државних органа и организација податке, исправе и обавештења, као и да узме изјаве од појединаца које су му потребне за извршење задатка.
6. Анкетни одбор је овлашћен и дужан да изврши увид у документе и податке Регулаторног тела за електронске медије, као и да узима изјаве од чланова Савета РЕМ-а и од запослених у ово регулаторном телу (односи се и на чланове Савета и запослене који су то били у периоду који је обухваћен предметом овог Анкетног одбора)

7. Анкетни одбор је дужан да задатак изврши у року од 120 дана од дана конституисања одбора.
Анкетни одбор је дужан да поднесе Народној скупштини извештај са предлогом мера у року наведеном у ставу 1. ове тачке.
Анкетни одбор престаје са радом даном одлучивања о његовом извештају на седници Народне скупштине.
8. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

РС број

У Београду, године

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК

Маја Гојковић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I Правни основ за доношење одлуке

Правни основ за доношење одлуке су члан 68, 150. став 1. и 192. став 2. Пословника Народне скупштине, којима је предвиђено да Народна скупштина може да образује анкетни одбор на предлог народног посланика, као једног од Уставом предвиђеног предлагача закона и другог општег акта.

II Разлози за доношење одлуке

У Србији је деловање медија у изборним кампањама уређено низом закона (медијски закони попут Закона о електронским медијима и Закона о оглашавању, изборни закони попут Закона о избору народних посланика, Закон о локалним изборима) те посебно Правилником о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање (Службени гласник РС, бр- 55/2015 и 90/2017; у даљем тексту Правилник), који је донео Савет РЕМ-а на основу Закона о електронским медијима. Дакле, у току изборних кампања РЕМ контролише, не само да ли пружаоци медијских услуга поштују Закон о електронским медијима, Закон о оглашавању, законе који уређују изборни процес и друге законе, већ и да ли поштују и поменути Правилник. Њиме су јасно утврђена правила информисања грађана о изборима и правила представљања изборних листа, која између осталог подразумевају недискриминацију према свим учесницима избора и обавезу равномерне заступљености, те забрану да се функционери странака и они који су на листи појављују као водитељи, или у склопу других програмских садржаја који нису означени као политички маркетинг или информативни блок о изборима.

Међутим, у изборној кампањи за парламентарне изборе 2016. године РЕМ се практично изузео из сопствених овлашћења и питање је да ли је уопште вршио мониторинг медија у изборној кампањи. Накнадно је речено да је РЕМ пратио само број огласа политичких партија у електронским медијима и реаговао на притужбе грађана, али није вршио мониторинг заступљености кандидата у информативним програмима и изборним блоковима нити је по службеној дужности пратио да ли емитери поштују прописе везане за деловање у току кампање, јер по тумачењу заменика председника Савета РЕМ-а, они немају обавезу да раде.¹

Дакле, иако Правилник, који је сам РЕМ усвојио и који произилази из Закона о електронским медијима, прописује и прецизира правила која се односе на равномерну заступљеност учесника избора у информативним и другим програмима, тумачење функционера РЕМ-а је да ово тело није обавезно да прати да ли се одредбе овог правилника примењују у изборним кампањама. Са друге стране, имамо изјаву Гордане Суше, тадашње чланице Савета РЕМ-а, која је тврдила да је „већ после 10 дана кампање имала увид у део извештаја који је недвосмислено показивао да је у медијима фаворизована Српска напредна странка“², што

¹ Н1, РЕМ – извештај за изборе 2016, доступно на: <http://rs.n1info.com/a233621/Vesti/Vesti/REM-izvestaj-za-izbore-2016.html>;

² Н1, РЕМ – извештај за изборе 2016, доступно на: <http://rs.n1info.com/a233621/Vesti/Vesti/REM-izvestaj-za-izbore-2016.html>;

потврђују и извјештаји различитих НВО које су вршиле мониторинг кампање, али тај извештај РЕМ-а никад није објављен. У Извештају ОЕБС/ОДИХР-а о парламентарним изборима 2016. године је оцјењено је да је медијско окружење такво да би „могло ограничити способност бирача да формирају мишљење о изборним листама које учествују у изборима на основу довољног броја информација“ и да се „РЕМ није превише бавио активностима медија током изборне кампање“³.

Слична ситуација се поновила и за **председничке изборе 2017. године**. Савет РЕМ-а је пред изборну кампању обавестио јавност да „то регулаторно тело из техничких разлога неће вршити континуирани надзор медијског извештавања током кампање, већ ће само поступати по жалбама грађана.“⁴ Из Министарства културе и информисања, од стране државног секретара овог министарства, речено је да „РЕМ по закону има право да се изузме из процеса мониторинга кампање.“⁵

Међутим многи стручњаци, професори и новинари се нису сложили са оваквим тумачењем, а Независно удружење новинара Србије је чак покренуло тужбу против чланова Савета РЕМ-а јер су својим нечињењем и непоступањем по службеној дужности у предизборној кампањи починили кривично дело „несавестан рад у служби“.⁶

И поред бројних притисака јавности и медија и указивања на потребу да РЕМ на другачији начин приступи надзору рада емитера у предизборним кампањама, јер је једина државна институција која има надлежности то да ради, ситуација се ни за изборе за Скупштину града Београда 2018. године није променила. РЕМ је по расписивању избора издао саопштење у ком наводи шта су све емитери дужни да поштују у предизборној кампањи⁷, али чланови Савета РЕМ-а и даље нису сматрали да је обавеза РЕМ-а да по службеној дужности надгледа рад емитера у кампањи, нити је донесена одлука о праћењу избора, а по завршетку кампање није објављен извештај о мониторингу.

³ ОЕБС, Канцеларија за демократске институције и људска права, Коначни извештај о превременим парламентарним изборима 24. априла 2016, стр. 13, доступно на <http://www.osce.org/sr/odhr/elections/serbia/259021?download=true>;

⁴ Цензоловка, *Рем неће пратити медије током кампање јер немају параметре за софтвер*, доступно на: <https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/rem-nECE-pratiti-medije-tokom-kampanje-nemaju-parametre-za-softver/>;

⁵ Исто;

⁶ Цензоловка, *Кривична пријава против РЕМ*, доступно на: <https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/krivicna-prijava-protiv-rem-a/>;

⁷ РЕМ, *Саопштење о локалним изборима за одборнике скупштине града Београда*, доступно на: <http://www.rem.rs/sr/arhiva/vesti/2018/01/saopstenje-o-lokalnim-izborima-za-odbornike-skupstine-gradabEOGRADA-i-odbornike-skupstina-opstina-arandjelovac-i-bor>;

Имајући све ово у виду, и указујући на важност поштовања правила која се односе на рад пружалаца медијских услуга у изборним кампањама предлажемо формирање овог Анкетног одбора. Потребно је да се утврди зашто РЕМ одбија да врши потпун надзор над применом „Правилника о обавезама пружалаца медијских услуга током изборне кампање“, да ли се тиме крше одредбе Закона о електронским медијима и других закона који регулишу ову област, ко је одговоран за овакво поступање, које су последице оваквог рада РЕМ-а, а нарочито које су последице по легитимност поменутих изборних процеса. Коначно, задатак овог Анкетног одбора је и да на основу анализе и извештаја предложи мере како би се исправиле све неправилности које се односе на рад РЕМ-а у изборним кампањама.

Да би се размотриле чињенице у вези са радом РЕМ-а у изборним кампањама и да би се што пре утврдио предлог мера за побољшања у овој области и бољи надзор над радом пружалаца медијских услуга у изборним кампањама, што је веома важно за нормално одвијање свих демократских процеса, неопходно је да се образује Анкетни одбор са задацима наведеним у Предлогу одлуке.

III Објашњење основних правних института и појединачних решења

Анкетни одбор се образује из реда народних посланика, представника посланичких група у Народној скупштини. Председник посланичке групе, у складу са предложеном одлуком, одређује представника за члана Анкетног одбора у року од седам дана од дана ступања на снагу ове одлуке. Анкетни одбор се сматра конституисаним ако више од половине посланичких група које чине скупштинску већину и више од половине посланичких група скупштинске мањине имају своје представнике у Анкетном одбору.

Под посланичким групама скупштинске већине сматрају се посланичке групе које су гласале за избор Владе Републике Србије.

Задатак Анкетног одбора је наведен у тачкама 4-7. Предлога одлуке и одељку Разлози за доношење одлуке.

Рок за извршење задатка и обавеза подношења извештаја Анкетног одбора утврђени су у тачки 7. Предлога одлуке.

Престанак рада Анкетног одбора утврђен је у тачки 7. Предлога одлуке.

IV Процена финансијских средстава потребних за спровођење ове одлуке

За спровођење ове одлуке обезбеђена су средства у буџету Републике Србије.